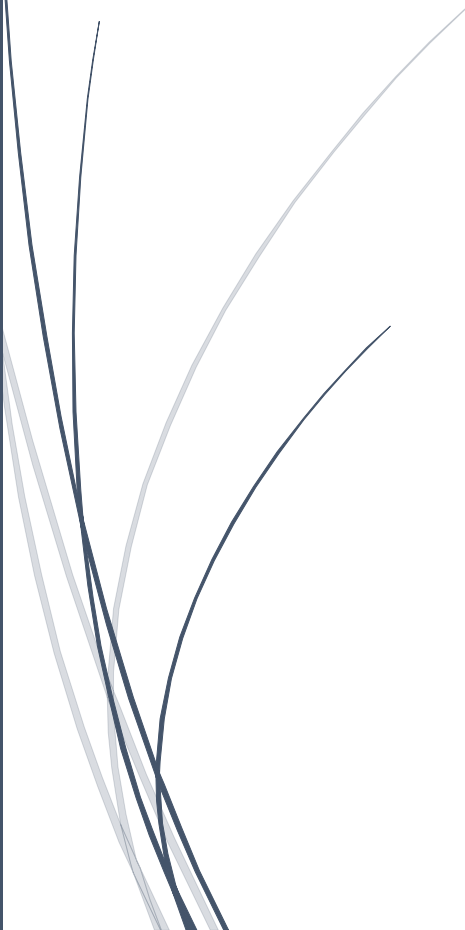

Грудень 2020

«Академічна доброчесність –
невід`ємна частина освітнього
процесу»

Бібліографічний покажчик

Найдюнова О.О.
ЦНТУ М. КРОПИВНИЦЬКИЙ

Поговоримо про академічну доброчесність, зміни які відбуваються у вищій освіті це тривалий, не одномоментний процес. За мету обрано якість освіти й досягти її можливо впроваджуючи нові стандарти навчання, вдосконалюючи процеси викладання, пропонуючи нові підходи з використанням сучасних технологій. Змінити своє ставлення до освіти повинні всі учасники освітнього процесу, необхідно міняти й вибудовувати нові відносини всередині системи, університетів, які будуть будуватися на принципах доброчесності, взаємної довіри, поваги та відповідальності. При цьому відповідальність повинні нести абсолютно всі, починаючи від адміністрації університету, викладачів і закінчуючи студентами.

Як розв'язувати проблему коли люди визнають плагіат чи списування за норму? Чи проблема в тому, що в дуже багатьох випадках студенти та викладачі так само часто навіть можуть не усвідомлювати, що вони використовують плагіат, не розуміти якими мають бути вимоги яких необхідно дотримуватися. Необхідні роз'яснення що є плагіатом, як з цим боротись, що потрібно робити та як правильно оформити наукові та студентські роботи. Просвітництво, як віра в силу знань, допоможе стати освіченішими, а значить доброчеснішими*.

Інформаційно-бібліографічний відділ бібліотеки ЦНТУ пропонує бібліографічний покажчик в якому зібранні монографії, навчально-методичні посібники, законодавчі документи, статті дослідників на актуальну тему: «Академічна доброчесність – невід'ємна частина освітнього процесу». Бібліографічні описи джерел мають посилання на повнотекстові ресурси, для більш детального вивчення запропонованої теми. Це зручно, зважаючи на карантинні обмеження. Бібліографічний покажчик стане корисний широкому колу читачів.

Бібліографічний покажчик складено відповідно стандарту ДСТУ 7.1: 2006. Джерела розміщені в алфавітному порядку.

- За матеріалами <http://osvita.ua/vnz/50440/>

1. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993, №3792-ХІІ – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>. (дата звернення: 03.12.2020).
2. Про вищу освіту : Закон України від 28.09.2017, № 1556-18. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page> (дата звернення: 26.11.2020).
3. Про освіту : Закон України від 05.09.2017, № 2145-19. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 26.11.2020).
4. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : Лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 111-8681. – Режим доступу: <http://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf> (дата звернення: 26.11.2020).
5. Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : Лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018, № 1/9-650. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18?lang=uk#Text> (дата звернення: 26.11.2020).
6. ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с. (Інформація та документація). – З внесеними поправками.
7. Академічна доброчесність: виклики сучасності : зб. наук. есе учасників наукового стажування / Польсько-українська фундація «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці», Духовна Академія Університету Кардинала Стефана Вишинського, Фундація ADD. – Варшава, 2020. – [жовтень]. – 209 с. – Режим доступу: https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/11/iiasc_academic_integrity_10_2020.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
8. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А. Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с. – Режим доступу: http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/monografii/Monografiya_young_scientist.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
9. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку [Електронний ресурс] : [презентація] : матеріали для ознайомлення з результатами проекту №49169 / Міжнародного фонду «Відродження», Східноукраїнський фонд соціальних досліджень, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – Київ. – 58 слайдів. – Режим доступу: http://fond.sociology.kharkov.ua/images/docs/academ_cult/material.pdf (дата звернення: 03.12.2020).

10. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. фонд «Міжнарод. фонд дослідж. освіт. політики» ; заг. ред.: Т. В. Фінікова, А. Є. Артюхова. — Київ ; Таксон, 2016. — 234 с. — Режим доступу: https://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2016-09-07/chesnist_osnova_rozvitk_Univers.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
11. Збірник наукових есе учасників стажування на тему : «Академічна доброчесність: виклики сучасності» [Електронний ресурс] : [сайт]. — Назва з екрана. — Режим доступу: <https://www.iiasc.org/academichna-dobrochestnist/> (дата звернення: 26.11.2020).
12. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упоряд. : В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. — 2019. — 41 с. — Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1IJtjefmfqO1uNCn4p9cT5g6_58h0Cqx9/view (дата звернення: 26.11.2020).
13. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науковотехнічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «КПІ ім. Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. — Київ : УБА, 2016. — Режим доступу: http://www.kspu.edu/FileDownload.ashx/International%20style%20citations_2017.pdf?i_d=d1b22a28-96eb-4ca4-9ac7-8e29a393b9fb (дата звернення: 26.11.2020).
14. Основи академічного письма : методичні рекомендації та програма курсу / уклад. : Наталя Шліхта, Ірина Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. — Київ, 2016. — 61 с. — Режим доступу: https://naqa.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Academic_Writing_Course.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
15. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні [Електронний ресурс] : [сайт]. — Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/> (дата звернення: 26.11.2020).
16. Фундаментальні цінності академічної доброчесності [Електронний ресурс] : пер. з англ. / Міжнародний центр академічної доброчесності. — 2019. — 39 с.— Режим доступу: https://www.academicintegrity.org/wp-content/uploads/2019/04/Fundamental_Values_version_in_Ukrainian.pdf (дата звернення: 01.12.20210).
17. Шкіцька, І. Ю. Основи академічної доброчесності. Практикум : навч.–метод. посібник для студентів вищих навч. закладів / І. Ю. Шкіцька ; М–во освіти і науки України, Тернопільський національний економічний університет. — Тернопіль : ТНЕУ, 2018. — 64 с. — Режим доступу: <https://bit.ly/3luAvV7> (дата звернення: 01.12.2020).
18. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / уклад. О. О. Гужва ; Інститут соціально-гуманітарних досліджень,

Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна. – 2016. – 72 с. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_ac-gr.pdf. (дата звернення: 26.11.2020).

Статті

19. Академічна доброчесність «Лист до моїх студентів» [Електронний ресурс] : [сайт] / [Вільям Тейлор] ; Academic Integrity and Quality Initiative. – Назва з екрана. – Режим доступу: <https://saiup.org.ua/resursy/akademichna-dobrochesnist-lyst-moyih-studentiv/>. (дата звернення: 26.11.2020).
20. Академічна доброчесність у процесі виконання наукових досліджень [Електронний ресурс] / уклад. С. Чуканова ; Американ. б-ка НаУКМА. – [Київ : НаУКМА, 2017]. – 90 слайдів. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/10936>. (дата звернення: 26.11.2020).
21. Батечко, Н. Академічна доброчесність в контексті європейських практик: досвід Франції / Н. Батечко, А. Дурдас // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія : Педагогічні науки : наук-метод. журнал. – 2019. – Вип. 3(60). – С. 88–94. – Режим доступу: <http://npo.kubg.edu.ua/article/view/183447/183379>. – (дата звернення: 26.11.2020).
22. Бахрушин, В. Академічний плагіат і самоплагіат в науці та вищій освіті: нормативна база і світовий досвід [Електронний ресурс] / В. Бахрушин // Освітня політика. Портал громадських експертів. – Назва з екрана. – 2018. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/1128-akademichnij-plagiat-i-samoplgiat-v-nautsi-ta-vishchij-osviti-normativna-baza-i-svitovij-dosvid> (дата звернення: 26.11.2020).
23. Братко, А. В. Дотримання авторського права як невід’ємної складової академічної доброчесності [Електронний ресурс] / А. В. Братко, В. А. Гащук // Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників стажування. – Варшава, 2019. – [березень]. – С. 29–33. – Режим доступу: <https://iiasc.org/wp-content/uploads/2020/02/74f66564f68a43d57543ea4130adbcb8.pdf>. (дата звернення: 01.12.2020).
24. Гура, Е. І. Тренінг професійної адаптації аспірантів вищих навчальних закладів "антиплагіат" / Е. І. Гура // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 6. – С. 176–186. – Режим доступу: https://pedscience.sspu.edu.ua/jornal/jornal_2013_6/html5forpc.html?page=176 (дата звернення: 26.11.2020).
25. Добко, Тарас Академічна культура як необхідна передумова ефективного управління сучасним університетом в умовах автономії / Т. Добко // Дух і Літера. Університетська автономія : спеціальний випуск. – Київ : НаУКМА, 2008. – № 19. – С. 93–102.

26. Задорожна, С. М. Внутрішні документи установи як спосіб забезпечення академічної доброчесності [Електронний ресурс] / С. М. Задорожна, Н. В. Кирилюк, А. З. Маник // Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників стажування. – Варшава, 2020. – [вересень]. – С. 41–45. – Режим доступу: https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/10/iiasc_academic_integrity_09_2020.pdf (дата звернення: 01.12.2020).
27. Кирилів, В. О. Актуальна проблема сьогодення: плагіат у роботах студентів [Електронний ресурс] / В. О. Кирилів // Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників стажування. – Варшава, 2019. – [березень]. – С. 95–97. – Режим доступу: <https://iiasc.org/wp-content/uploads/2020/02/74f66564f68a43d57543ea4130adbcb8.pdf> (дата звернення: 01.12.2020).
28. Карнаух, Ірина Особливості оформлення списку використаних джерел в українських наукових виданнях [Електронний ресурс] / І. Карнаух ; Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка. – Режим доступу: <http://conf.nlu.edu.ua/bis-2016/paper/viewFile/3948/631> (дата звернення: 04.12.2020).
29. Магльована, Г. М. Академічна доброчесність та види порушень [Електронний ресурс] / Г. М. Магльована // Академічна доброчесність: виклики сучасності : збірник наукових есе учасників стажування. – Варшава, 2020. – [вересень]. – С. 87–90. – Режим доступу: https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/10/iiasc_academic_integrity_09_2020.pdf (дата звернення: 01.12.2020).
30. Недогібченко, Євгенія Академічна доброчесність: складові елементи / Є. Недогібченко // Теорія і практика інтелектуальної власності. – 2017. – № 6. – С. 13–21. – Режим доступу: http://www.inprojournal.org/wp-content/uploads/2017/6_2017/3.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
31. Ніколаєв, Євген Як просувати цінності академічної доброчесності в українських університетах? [Електронний ресурс] / Є. Ніколаєв // Сторінки Євгена Ніколаєва [сайт]. – 2018. – 09 лютого. – Назва з екрана. – Режим доступу: <https://www.skeptic.in.ua/promoting-integrity/> (дата звернення: 01.12.2020).
32. Підодвірна, Ю. Академічний плагіат – загроза для студентів? [Електронний ресурс] / Ю. Підодвірна // Studway : [сайт]. – 2015. – Назва з екрана. – Режим доступу: <https://studway.com.ua/akademichniy-plagiat/> (дата звернення: 26.11.2020).
33. Радейко, Р. Що таке академічна доброчесність? [Електронний ресурс] : [блог] / Роман Радейко. – Назва з екрана. – Режим доступу: <http://aphd.ua/shcho-take-akademichna-dobrochesnist/> (дата звернення: 26.11.2020).
34. Сацик, Володимир Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? [Електронний ресурс] / В. Сацик //

- Освітня політика. Портал громадських експертів : [сайт]. – 2017. – березень. – Назва з екрана. – Режим доступу: <http://education-ua.org/ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontsepsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti> (дата звернення: 01.12.2020).
35. Семененко, Л. П. Академічна доброчесність – запорука якісної освіти / Л. П. Семененко // Роль бібліотеки у створенні когнітивного ресурсу суспільства знань: технології, освіта, наука : зб. наук. пр. / Наук. б-ка Харків. держ. ун-ту харчування та торгівлі, ф-т соц. комунікацій Харків. держ. акад. – Харків, 2016. – С. 146–151. – Режим доступу: <http://bit.ly/2ekakCW> (дата звернення: 26.11.2020).
36. Сопова, Дана Академічна доброчесність у системі професійної підготовки майбутнього педагога / Д. Сопова // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Серія : Педагогічні науки : наук-метод. журнал. – 2018. – Вип. 3–4(56–57). – С. 52–56. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/26113/1/D_Sopova_ADSPMP_NPOTP_UK.pdf (дата звернення: 01.12.2020).
37. Тицька, Я. О. Академічна доброчесність як елемент системи забезпечення якості освіти / Я. О. Тицька // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. – Одеса, 2018. – № 34. – С. 4–7. Режим доступу: <http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc34/3.pdf> (дата звернення: 26.11.2020).
38. Чуканова, Світлана Дотримання норм академічної доброчесності у процесі управління дослідницькими даними: зарубіжна практика / С. Чуканова // Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. – 2018. – № 2. – С. 52–63. – Режим доступу: <http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/14986> (дата звернення: 26.11.2020).
39. Шишка, Р. Б. Плагіат та його прояви і небезпеки / Р. Б. Шишка // Часопис Київського університету права. – 2014. – Вип. 4. – С. 170–175. – Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2014_4/CHAS14_4.pdf (дата звернення: 26.11.2020).
40. Юрченко, Артем Про автоматизоване оформлення бібліографічних посилань як необхідність сучасного науковця / А. Юрченко, Ю. Хворостіна // Міжнародна науково-практична конференція «НПК – 2017», м. Суми, Україна. – Суми, 2017. – С. 130–132. – Режим доступу: <https://bit.ly/2VBeeuu> (дата звернення: 01.12.2020).